

Sari Sarkomaa kok ym.

## **Toimenpidealoite rintasyöpäseulontojen laajentamisesta Euroopan komission suosituksen mukaisesti koskemaan 45—74-vuotiaita naisia**

### **Eduskunnalle**

Rintasyöpä on ollut jo pitkään naisten yleisin syöpä Suomessa aiheuttaen eniten naisten syöpäkuolemia. Siihen sairastuu lähes joka kahdeksas nainen jossain vaiheessa elämäänsä. Naisten syövästä rintasyöpä on merkittävästi lisääntynyt yksittäinen syöpä.

Syöpäseulontoihin kaavaillaan Euroopassa ja Suomessa useita uudistuksia Euroopan komission viime vuoden joulukuussa antamien suositusten ja uuden tutkimustiedon pohjalta. Seulonnan on oltava paitsi vaikuttavaa myös kustannusvaikuttavaa ja tutkimuskäyttöön perustuvaa. Euroopan komissio suosittelee rintasyöpäseulonnan kohdistamista 45—74-vuotiaisiin naisiin.

Suomessa rintasyöpä löytyy useimmiten väestöseulonnalla, johon maassamme kutsutaan kaikki 50—69-vuotiaat naiset joka toinen vuosi. Euroopan unionin tutkimustietoon perustuva suositus seuloa kaikki 45—74-vuotiaat naiset sopii hyvin pääministeri Petteri Orpon (kok.) hallitusohjelman terveyden edistämistä ja oikea-aikaista hoitoon pääsyä sekä hoitojonojen purkua painotta-vaan politiikkaan. Seulonta on kustannusvaikuttava keino varhentaa rintasyövän havaitsemista, lisätä sairastuneen mahdollisuuksia voittaa syöpä sekä vähentää hoidon kustannuksia, terveydenhuollon kuormitusta ja inhimillisiä kärsimyksiä.

Rintasyövän useisiin muihin syöpiin verrattuna hyvä paranemisennuste perustuu varhaiseen diagnostiikkaan ja kehittyvään hoitoon. Pitkälle edenneisiin rintasyöpiin ei toistaiseksi ole parantavia hoitoja. Mitä varhaisemmassa vaiheessa rintasyöpä todetaan, sitä parempi on ennuste. Siksi seulontojen laajentaminen nuorempiin ja iäkkäämpiin ikäryhmiin on perusteltua. Tarkoituksenmukaista on myös edistää toimia, joilla lisätään seulontoihin osallistumisastetta.

EU-suositusten mukaan myös magneettikuvaus voisi jatkossa tarvittaessa kuulua seulontaan mammografian lisäksi. Magneettikuvausta ehdotetaan harkittavaksi esimerkiksi tiivisrintaisille naisille, jotka ehkä eivät hyödy mammografiasta niin paljon kuin naiset, joilla rinnat eivät ole niin tiiviit. Magneettikuvaus on Suomessa käytössä jatkotutkimusmenetelmänä.

Seulontaan osallistuu yli 80 prosenttia kutsun saaneista naisista. Jatkotutkimuksiin eli ultraääni-tutkimukseen ja neulanäytteeseen kutsutaan alle kolme prosenttia osallistuneista, ja heistä noin 20 prosentilta löytyy rintasyöpä. Kaikkiaan rintasyöpään sairastuu Suomessa vuosittain noin 5 000 naista. Heistä runsas puolet on seulontaikäisiä, 50—69-vuotiaita. Seulontaikäisten naisten

## Toimenpidealoite TPA 11/2023 vp

rintasyövistä noin kaksi kolmasosaa löydetään seulonnassa. Loput rintasyövät todetaan seulontaan osallistumattomilta tai niiltä seulontaan osallistuneilta, joiden syöpää ei seulonnassa havaittu tai joiden syöpä ilmaantui vasta mammografiatutkimuksen jälkeen. Miesten rintasyöpä on harvinainen, ja tapauksia on vuodessa noin 30.

Seulontaan tulisi kutsua uusina ryhminä 45—49-vuotiaat ja 70—74-vuotiaat naiset. Seulonnalla vähennetään rintasyöpäkuolleisuutta ja pidemmälle edenneitä, vaikeammin hoidettavia rintasyöpiä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin rintasyöpäseulontojen laajentamiseksi koskemaan 45—74-vuotiaita naisia Euroopan komission suosituksen mukaisesti.*

Helsingissä 8.9.2023

Sari Sarkomaa kok  
Pia Kauma kok  
Mia Laiho kok  
Pauli Kiuru kok  
Heikki Autto kok  
Sofia Vikman kok  
Pekka Toveri kok  
Timo Heinonen kok  
Ville Kaunisto kok  
Ville Valkonen kok  
Sinuhe Wallinheimo kok  
Milla Lahdenperä kok  
Mari-Leena Talvitie kok  
Saara-Sofia Sirén kok  
Ben Zyskowicz kok